

**แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ
สถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ กรมพัฒนาที่ดิน
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗**

ชื่อ - นามสกุล นางสาวรารัตน์ ภาคภูมิ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ กรมพัฒนาที่ดิน

หัวข้อการพัฒนา “การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน ๓๕ %”

วิธีการพัฒนา ทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD e - Learning)

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

หน่วยงานที่จัดอบรม กองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาที่ดิน

สรุปสาระสำคัญ

กรมพัฒนาที่ดินมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๑ ในเรื่องการจำแนกประเภทที่ดิน ซึ่งแนวเขตป่าไม้ถาวรเป็นข้อมูลหนึ่ง ที่ได้จากการจำแนกประเภทที่ดิน ในส่วนพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ % ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นพื้นที่ซึ่งไม่อนุญาตให้ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำกิน ดังนั้นแนวเขตป่าไม้ และพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน ๓๕% จึงเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการดำเนินงาน

การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % ประกอบด้วยบทเรียนจำนวน ๓ บท

๑) บทที่ ๑ การจำแนกประเภทที่ดิน

๒) บทที่ ๒ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (เฉพาะราย)

๓) บทที่ ๓ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรา

ส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐๐๐๐

๒. ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

หลักเกณฑ์การพิจารณาการจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

พื้นที่ซึ่งจะต้องรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร	พื้นที่ป่าไม้ถาวรซึ่งสมควรจำแนกออกเป็นที่ทำกิน และใช้ประโยชน์อื่น ๆ
๑) มีสภาพเป็นป่าไม้ ๒) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้น ๑, ๒ หรือ ชั้น ๓ ที่ความลึกของดินน้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ๓) หน่วยงานหรือโครงการกรมป่าไม้ ๔) ดินไม่สามารถใช้ในทางเกษตรกรรมได้ ๕) เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกิน ๓๕ % ๖) ป่าชายทะเล ป่าชายเลน ป่าที่เป็นเกาะ ๗) ป่าที่เป็นเกาะและไม่มีเอกสารสิทธิ์ ๘) ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐	๑) เหมาะแก่การเกษตร ซึ่งถือครอง และทำประโยชน์แล้ว ๒) ที่สาธารณประโยชน์ ๓) ที่ของหน่วยงานราชการ ๔) เขตห้ามล่าสัตว์ ที่ราษฎรมี น.ส. ๓ ถือครองอยู่แล้ว ๕) มีสภาพป่า เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ให้จำแนกออกเป็น ป่าชุมชน เว้นแต่ กรณีที่มีพื้นที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าโครงการฯ ที่ให้สัมปทานทำไม้

๑.๔.๒ ผลการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๓๐ ๑) เก็บเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร เนื้อที่ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ (มอบกรมป่าไม้รับไปดำเนินการ) ๒) อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ประมาณ ๗.๖๔ ล้านไร่ ๓) จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น เนื้อที่ประมาณ ๑๑.๗ ล้านไร่

ในปัจจุบัน มีพื้นที่ป่าไม้ถาวร ทั้งหมด ๖๘ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔.๔๘ ล้านไร่ ซึ่งในที่มีพื้นที่ซ้อนทับกับเขตสงวนประมาณ ๑๔๗.๕๓ ล้านไร่ คณะรัฐมนตรีมีมติให้เก็บรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร (มอบกรมป่าไม้) ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ และพื้นที่ยังไม่มีมีการสำรวจจำแนกฯ ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ หรือ ๖๖ จังหวัด ส่วนจังหวัดที่ไม่มีป่าไม้ถาวรมี ๙ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม นครปฐม พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และสิงห์บุรี

กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์พบว่า ปัจจุบันยังมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ ๖๖ จังหวัด โดยเบื้องต้นพบว่าเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๗๕ ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้แล้ว ส่วนเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๒๕ ยังคงมีสภาพเป็นป่าไม้อยู่

๒. การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (เฉพาะราย)

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (สสพ.) ในการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร จากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ มีอำนาจหน้าที่ วิเคราะห์และการตรวจสอบที่ดินในเขตป่าไม้ถาวร เขตเขา ภูเขา และพื้นที่ลาดชันเกินร้อยละ ๓๕ รวมทั้งปรับปรุงแผนที่จำแนกที่ดิน โดยใช้แผนที่ภาพถ่าย เป็นหลักฐาน ประกอบกับคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ให้ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ มีอำนาจลงนามในหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบและรับรองแนวเขตป่าไม้ถาวรและหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบและรับรอง ที่เขา ภูเขา และพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ สำหรับแนวเขตป่าไม้ถาวร นอกจาก สำนักเทคโนโลยีการสำรวจทำแผนที่แล้ว กรมพัฒนาที่ดินยังให้อำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒ ลงนามในหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบและรับรองผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรในระวางแผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ หากพื้นที่ใดที่จะตรวจสอบเกินความสามารถของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ให้สำนักเทคโนโลยีการสำรวจทำแผนที่เป็นผู้ดำเนินการ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรส่วนใหญ่จะเป็นสำนักงานที่ดิน ที่ราษฎรยื่นขอออกโฉนดที่ดินหรือ หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๔๓

(พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกความตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๗ ซึ่งต้องใช้ผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรประกอบในการพิจารณา

๒.๒ ที่มาของที่เขา ที่ภูเขา ปริมาณรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เรื่องข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนากรรมาที่ดิน และเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ป. (ป.ป.ช.) ที่ได้พิจารณา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิมีมติให้กำหนดคำนิยามของคำว่า ที่เขา ที่ภูเขา ดังนี้

- ที่เขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร

- ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป โดยมีข้อเสนอแนะ ให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาคำนิยาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เขา ที่ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง เห็นควรมีคณะกรรมการขึ้นพิจารณาตรวจสอบประกอบขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินกำหนดไว้ ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ คือ พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าคร่าว ๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไปว่าพื้นที่บริเวณใดให้เป็นป่าไม้ถาวร หรือพื้นที่ใดไม่เหมาะสมให้เป็นป่าไม้ถาวรต่อไป เท่านั้น (ตามการตีความของสำนักงานกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๗๕/๒๕๖๑) ปัจจุบันยังคงมีจำนวน ๖ จังหวัด ได้แก่ สบบุรี ตรัง สุราษฎร์ธานี (บางส่วน) พังงา ภูเก็ต และสงขลา (บางส่วน) ที่ยังคงมีพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

๒.๓ เอกสารหลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร

๒.๓.๑ กรณีหมายถึงข้อให้ตรวจสอบบนสำเนาแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ดังนี้

๑) ต้องเป็นแผนที่ลำดับชุด L ๗๐๑๗ พร้อมระบุลำดับชุดและเลขระวางของแผนที่

๒) มีค่าพิกัดกริดทางเหนือและทางตะวันออกชัดเจนทั้ง ๒ แกน

๓) รูปแปลงที่หมายมาในแผนที่ ต้องเป็นวงรอบปิด (Polygon) รูปแปลงต้องหมายมาอย่าง

ชัดเจน

๔) การรับรองสำเนา เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา

๕) เส้นกริดที่อยู่บนแผนที่ต้องมีเพียงชุดเดียว คือเส้นกริดของแผนที่ภูมิประเทศเท่านั้น

๒.๓.๒ หากต้องการความถูกต้องและแม่นยำ ในตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบให้ส่งเอกสาร

หลักฐานดังนี้

๑) แบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว.๒๕ จ

(๑.๑) ค่าพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง (Datum) Indian ๑๙๗๕

(๑.๒) การรับรองสำเนา เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา

(๑.๓) ค่าพิกัดต้องไม่เป็นค่าพิกัดศูนย์ล้อย

๒.๓.๓ สำเนารูปแผนที่ระดาบบาง (ร.ว.๙)

๑) ระบุค่าพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง (Datum) Indian ๑๙๗๕ ให้ครอบคลุมแปลงที่ดินจำนวน ๔ จุด หรืออย่างน้อย ๒ จุด ในมุมทแยง (มุมขวาบน-มุมซ้ายล่าง หรือมุมซ้ายบน-มุมขวาล่าง) และตัวเลขมีความชัดเจน

๒) ต้องมีจุดตัดของค่าพิกัด (+) อย่างน้อย ๔ มุม

๓) การรับรองสำเนา เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา

๒.๓.๔ ค่าพิกัดรอบแปลง พร้อมแผนที่ประกอบ

๑) ค่าพิกัดต้องเป็นพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง (Datum) Indian ๑๙๗๕ พร้อมระบุพื้นหลักฐานอ้างอิง

๒) กรณีที่ส่งค่าพิกัดพร้อมหมายในตำแหน่งในแผนที่ข้อมูลค่าพิกัดต้องมีความถูกต้อง และ สอดคล้องกับตำแหน่งที่หมายมา

๓) การรับรองสำเนา เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา

หมายเหตุ

๑. หากส่งเอกสารสำเนาที่ขอหลายฉบับ เมื่อขึ้นรูปแปลงแล้ว ต้องมีความสอดคล้องตรงกัน ทั้งหมด จึงจะรายงานการตรวจสอบได้

๒. ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบหมายมาบนแผนที่ภูมิประเทศ ลำดับชุด L๗๐๑๘ ไม่สามารถ ดำเนินการตรวจสอบได้

๓. ค่าพิกัดระบบภูมิศาสตร์ LAT, LONG และค่าพิกัดที่เป็นพิกัดฉาก UTM บนพื้นหลักฐาน อ้างอิง WGS ๑๙๘๔ ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบได้

๒.๔ การรายงานผลการตรวจสอบเอกสารแจ้งผลการตรวจสอบ ประกอบด้วย

๒.๔.๑ แผนที่ตรวจสอบการจำแนกประเภทที่ดินในแผนที่ ประกอบด้วย รูปแปลงที่ขอให้ ตรวจสอบ และแผนที่แสดงการจำแนกประเภทที่ดินในบริเวณแปลงที่ขอให้ตรวจสอบ พร้อมเครื่องหมายแผนที่ ซึ่งแผนที่จะมี ๒ มาตรฐานคือ ๑:๕๐,๐๐๐ และ ๑:๔,๐๐๐

๒.๔.๒ หนังสือรายงานผลการตรวจสอบ กรณีเป็นหน่วยงานภายใน เช่น สพด. สพข. จะเป็นบันทึก ข้อความ หากเป็นหน่วยงานภายนอก เช่น กรมที่ดิน จะเป็นหนังสือครุฑ

๓. การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับ ชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร เป็นภารกิจ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยการนำนิยมของที่เขา ภูเขา และหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไปกำหนด ที่เขา ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร ไปใช้ในการ จัดทำแผนที่แสดงเขตเขา ภูเขา ก่อน แล้วจึงจัดทำแผนที่แสดงเขตพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ การจัดทำแผนที่ดังกล่าวไม่มีการรังวัดหรือตรวจสอบในพื้นที่จริงแต่อย่างใด แผนที่ที่ได้จัดทำขึ้นจึงมีลักษณะเป็น ข้อมูลเชิงวิชาการ ดังนั้น การนำแผนที่ดังกล่าวไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่ร้องขอ จึงเป็น กรณีที่หน่วยงานนั้นต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้

(ลงนาม).....

(นางสาววรรัตน์ ภาคภูมิ)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

(ลงนาม).....

(นางสาววรรัตน์ สิวรางกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี